

Leonard Orban, a többnyelvűségért felelős EU-biztos előadása

„Tudatosság a nyelvtanulásban”

c. konferencia

(Bukaresti Egyetem, 2007. november 3.)

Hölgyeim és Uraim!

Nagy örömmre szolgál, hogy ma itt lehetek.

Először is szeretnék gratulálni önöknek az ECL nyelvvizsgarendszer elindításához – ahhoz a nyelvvizsgarendszerhez, amely az Európa Tanács kezdeményezésére létrehozott Közös európai referenciakereten alapul. A nyelvvizsgának fontos szerepe van a nyelvtanulásban; elsősorban a felhasználók körében, de a nyelvtanulóknak is önbizalmat ad a nyelvtanulás folyamatában. És az önbizalommal jön a lelkesedés további nyelvek tanulására is. Ez a motiváció hat a diákok élethosszig tartó nyelvtanulására, szélesre tárva a lehetőségek kapuit.

Az ECL nyelvvizsgarendszer három olyan fontos célt említ, amelyeket szeretnék Európában a nyelvek vonatkozásában elérni. Ezeket a célokat egy jövőre elindítandó új nyelvstratégiába szeretném beépíteni. Elsősorban bővíteni kell azon készségek körét, melyek nélkülözhetetlenek európai polgárok tudásközpontú társadalmában; másodikként javítani az üzleti kompetenciákat, lehetővé téve új piacok meghódítását; és végül, befogadó társadalmakat építeni egész Európában.

A kulturálisan és nyelvileg változatos európai közegben a nyelvek hídként szolgálnak, amely segítséget ad a polgároknak a kommunikációban, saját és egymás kultúrájának megértésében, közös értékeink felfedezésében és építésében.

Érdeklődési területeik egyik pontját alkotják a „kis” nyelvek Európában. Mint a többnyelvűségért felelős biztos biztosíthatom Önöket afelől, hogy az EU valamennyi hivatalos nyelve egyenrangú a szemünkben, akárhányan is beszéljük azt. Számomra ez az alapkö, melyen az egységes Európa nyugszik.

A TÖBBNYELVŰSÉG MINT AZ EURÓPAI PROJEKT FŐ JELLEMZŐJE

A globalizáció és a mobilitás mai értelmezésében a többnyelvűség adhat új választ a polgárok és a társadalmak számára. Ezért vagyok elkötelezett híve a többnyelvűség megőrzésének és támogatásának. Szándékomban áll a nyelvi kompetenciák ápolása Európában – nemcsak az oktatásban, hanem minden olyan más területen is, amely természetes módon kapcsolódik a nyelvekhez: a gazdasági növekedésben, a munkahelyteremtésben, az igazságszolgáltatásban, a biztonság kérdésében, a társadalmi összetartásban és a nemzetek közötti párbeszédben.

Ez alkalommal a nyelvi kompetenciákra és versenyképességre helyezném a hangsúlyt, valamint arra, hogy mit tehetnek az egyetemek annak érdekében, hogy egész Európában érvényesüljön a tudásközpontú társadalom gondolata.

TÖBBNYELVŰSÉG, KÉSZSÉGEK ÉS VERSENYKÉPESSÉG

Az egész Európai Unióban széleskörű reformokat hajtunk végre – annak érdekében hogy a **növekedés és a munkahelyek** Európáját hozzuk létre, s hogy megvalósítsuk a 'lisszaboni célokat'. **A magas szintű nyelvi készségek jobb álláslehetőségeket nyitnak meg** az európai állampolgárok számára mind saját hazájukban, mind az egész Unióban.

Azok a fiatalok, akik több nyelven beszélnek, könnyebben tudnak Európában tanulási vagy munkavállalási céllal mozogni. A diákoktól és a munkáltatóktól kapott visszajelzések azt mutatják, hogy egy Erasmus-ösztöndíjjal eltöltött félév vagy hasonló időtartamú külföldi tartózkodás a fiatalok személyiségét és tanulmányi előrehaladását jelentősen fejleszti, és ezáltal megnőnek munkaerő piaci lehetőségeik. Örömmel mondhatom, hogy román diákok nagyobb arányban vesznek részt Erasmus-programokon, mint bármelyik más új tagállam diákjai. Nagy örömmre szolgál, hogy pillanatnyilag 39 román fiatal van gyakorlaton az Európa Bizottságban; idén ez az egyik legnagyobb kontingens az összes tagállamból. Ez jelentős bizonyítéka fiataljaink kezdeményezőképességének, nyitottságának és intellektuális képességeinek. De biztosítanunk kell minden fiatal számára – egész Európában – az európai szellem virágzásához szükséges megfelelő oktatást, a szükséges kompetenciák, beleértve a nyelvi kompetenciák, fejlesztését.

A nyelvek fontos értéket képviselnek az európai **versenyképességben**. Azok a vállalkozások, melyek építenek a nyelvi kompetenciákra, jobban meg tudják ragadni a világ legnagyobb piacában, az európai piacon rejlő lehetőségeket. És ez a nyelvtudás nélkülözhetetlen az üzleti versenyképesség garantálásában a globális piacon is. Egy tavaly februári tanulmányunkban azt láttuk, hogy azok a vállalkozások, melyeknél hiányoznak a nyelvi kompetenciák, lehetőségeket veszítenek el. Például a megvizsgált román vállalkozások egy negyede úgy ítélte meg, hogy emiatt esett el lehetőségektől. A tanulmány megerősíti azt is, hogy az angol nyelv tudása nem elég. A cégeknek más európai nyelvek, illetve olyan világnyelvek, mint a kínai mandarin vagy az orosz ismeretét is meg kell szerezniük, hogy új piacokat szerezhessenek.

A nyelvvizsga-bizonyítvány megkönnyíti az egyén helyzetét abban, hogy eladja képességeit vállalatoknak, és a vállalatoknak is segít felmérni a jelentkező nyelvtudását. Az ECL nyelvvizsga-bizonyítvánnyal a kezükben a fiatalok könnyebben mehetnek a saját országukban működő külföldi vállalkozásokhoz. És ez mind otthon, mind pedig külföldön így van: a munkavállalók idegennyelv-ismerete biztos előnyt jelent a román vállalatoknak a külföldi piac megnyerésében.

EURÓPAI KEZDEMÉNYEZÉSEK A NYELVTANULÁS TÁMOGATÁSÁRA

Együttműködve a tagállamokkal: „Anyanyelv + 2 idegen nyelv”

Megvalósítási terv

A tagállamok támogatni akarják a nyelvtanulást. Az Európa Tanács barcelonai ülésén 2002-ben a vezetők a kora gyerekkortól elinduló – 'anyanyelv + 2 idegen nyelv' – modellt indítványozták. Tavaly az élethosszig tartó tanulás kulcs kompetenciái közé emelték a nyelvi kompetenciákat.

Mint Önök is tudják, a tagállamok közösen a nyelvi kompetenciának egy olyan európai irányvonalát fejlesztik ki, amelynek segítségével mérhetjük majd a nyelvi készségeket, és megtervezhetjük a tanulást elősegítő megfelelő előírásokat. Ez az irányvonal szintén a Közös európai referenciakeretre épül, ami a Bizottság és az Európa Tanács gyümölcsöző együttműködését jelzi a nyelvek területén. Megvizsgáltuk a nyelvtanulás területén történt előrelépést az egyes tagállamokban. Éppen most adtam át „**A nyelvek és a nyelvi sokszínűség támogatása**” című megvalósítási tervről szóló jelentést a Bizottságnak “**Ebben kitérünk** a tagállamok hozzájárulására is.

Nagyon örülök, hogy a Bizottság felnőtt a megvalósítási terv kihívásaihoz, és csaknem minden területen eredményes. A megvalósítási terv volt az első lehetőség a Bizottság és a tagállamok számára, hogy hasonló szempontok figyelembevételével dolgozzanak a nyelvi előírások kidolgozása során. Ez jó kiindulópontot adott az együttműködéshez: pozitív tapasztalataink azt mutatják, hogy az oktatási rendszerek a helyes irányba mozdultak el, több nyelvi készséggel várják fel az állampolgárokat.

A vállalkozások és az oktatás közötti kapcsolatok javítása

Az egyetemek modernizációjáról szóló tavalyi közleményünkben a Bizottság hangsúlyozta az egyetemek és vállalkozások közötti kapcsolat megreformálásának szükségességét. Európa innovációs és kompetenciabeli hiányossága (mely magában foglalja a nyelvi kompetenciákat is) nagyban magyarázható a felsőoktatás és a vállalkozások közötti együttműködés hiányával. A romániai egyetemek által elindított felsőoktatási reform, amely 2010-re egy Európai Felsőoktatási Térség létrehozását tervezi, szükségszerű válasz országunkban és Európában meglévő kihívásokra. Felhoztam ezt a témát a hazai rektorok konferenciáján is a közelmúltban, és szeretném megragadni a mai alkalmat is arra, hogy megismételjem ezt az üzenetet. A nyelvekről és a vállalkozásokról szóló bizottsági tanulmány egyik fontos javaslata az, hogy **javítani kellene a vállalkozások és az oktatás közötti kapcsolatot**, és a nyelvi kompetenciákat már a tanulás kezdeti szakaszában konkrét kontextusba kell helyezni.

Gyakran nehéznek tartják a nyelvtanulást, és a diákoknak nincs meg a kellő motivációja. De megéri! A tény, hogy a nyelvtudás javítja az elhelyezkedési esélyeket, ösztönzőleg hathat a tanulás motivációjára.

Szeptember 21-én **konferenciát tartottam az üzletről, a nyelvekről és az interkulturális kompetenciákról**. Arról beszéltünk, hogy a nyelvek mennyire növelik a versenyképességet Európában, és arról, hogy a vállalkozások, az egyének és az oktatási rendszerek miként tudnák felépíteni és hasznosítani ezt az erőt. Tervezek egy ezt követő, novemberben kezdődő **üzleti fórumot**, ahol a vállalkozások és az oktatási intézmények folytathatják az üzleti élet területén a jó nyelvi stratégia kialakítására irányuló elképzeléseik megbeszélését.

Hallottunk néhány fontos üzenetet arról, hogyan tudnak az egyetemek többet befektetni a nyelvoktatásba:

- Több lehetőséget kell teremteni külföldi tanulásra, mivel a külföldi nyelvtanulás és a későbbi munkaerőpiaci siker között erős a korreláció;
- A nyelvoktatás kiegészítése többnyelvű kommunikációs és interkulturális készségekkel;
- Helyi fórumokon való részvétel, ahol az üzleti élet, az oktatásügy és a helyi hatóságok találkozhatnak, és megbeszélhetik igényeiket

A többnyelvűséget támogató egyik csoport, a tudósoké, Európa nyelvi igényeiről tárgyal. Éppen most adták közre javaslataikat és ajánlásaikat az egyetemek számára, hogy megerősítsék ezt az üzenetet. Javaslataik szerint több lehetőséget kell biztosítani az összes egyetemi hallgató számára a külföldi tanulásra akár hivatalos, akár nem hivatalos formában. Véleményük szerint erősíteni kell az egyetemek és az üzleti vállalkozások közötti kapcsolatokat annak érdekében, hogy a nyelv és az interkulturális kompetenciák mind jobban közelítsenek az üzleti élet igényeihez.

Bizottsági programok

A Bizottság posztgraduális programokat támogat tolmácsok és fordítók képzésére számos tagállamban, hogy segítsék az állampolgárokkal való sikeresebb kommunikációt. Szeretnék több román felsőoktatási intézményt látni, ahol élnek ezekkel a lehetőségekkel. Hadd említsem meg itt, hogy az oktatás minden szintjén a nyelvtanulás elsőbbséget élvez, és tekintélyes támogatás áll rendelkezésre. Bátorítom Önöket arra, hogy éljenek ezekkel a lehetőségekkel.

AZ ÉRDEKELT SZEMÉLYEK BEVONÁSA

Hölgyeim és Uraim!

A nyelvek kérdése közös felelősségünk. A Bizottság egyedül nem tud létrehozni egy többnyelvű Európát. A többnyelvűség olyan átfogó irányelv, amelyben mindenkinek szerepe van. Megtiszteltetésnek veszem, ha katalizátor lehetek ebben a munkában. Az igazi európai érték annak a keretprogramnak a kialakítása, amelyet az összes érdekelt személy jóváhagy és kifejleszt. Ezért széles körben tartok konzultációkat ennek a közös jövőnek a kialakítása érdekében.

- Értelmiségi egy csoportja ötleteket fog adni ahhoz, hogy a nyelvek miként tudnak hozzájárulni jövőre „Az interkulturális párbeszéd évéhez”.
- Elindítottam egy internetes párbeszédet, amely minden érdekelt előtt nyitva áll. Ez a fórum november közepéig lesz nyitva. A következő év januárjában **találkozom az érdekeltekkel**.
- Februárban egy **miniszteriális konferencia** fogja majd össze a különböző szálakat, és megbeszéli a lehetséges közös témákat a nyelvtanulás, a nyelvi sokszínűség támogatásának területén nemzeti és európai szinten.

NYELVTANULÁS ROMÁNIÁBAN

Évek múlva úgy fogunk visszatekinteni 2007-re, mint egy új szakasz hajnalára Romániában. Dolgoznunk kell országunk modernizálása érdekében, de jól indultunk. Mindent meg kell tennünk állampolgáraink érdekében azért, hogy teljes mértékben élni tudjanak a jelen gazdasági növekedéssel. A jelenlegi oktatásügyi reformok jó irányba haladnak: példaként említeném a két tannyelvű osztályokat, valamint a kisebbségek nyelvein íródott tanterveket. Fiataljaink már nagyon korán találkoznak az idegen nyelvvel, és ez az egyik legjobb nyelvtanulási stratégia. A legfrissebb adatok szerint a román fiatalok nyelvtudása az átlag fölött van. Luxemburg és Belgium után Romániában van a legtöbb középiskolás, aki franciát tanul az angol mellett. A román oktatási rendszer úgy tűnik, jól működik azáltal, hogy az általános oktatás keretében két idegen nyelv tanulásának lehetőségét kínálja diákjai számára, azonban gondoskodni kellene a szakközépiskolák, a szakképzés és a felnőttoktatás területén is a megfelelő nyelvi képzésről. Az élethosszig tartó tanulás még mindig gyerekcipőben jár Romániában. Az egyetemek nyithatnának a társadalom felé, és magukhoz vonzhatnának a megszokott célpopuláción túl más rétegeket is.

KONKLÚZIÓ

Hölgyeim és Uram!

Befejezésként hangsúlyozom: a nyelvek és Európa ugyanannak az éremnek két oldala. A többnyelvűség a legmarkánsabb példája Európa „sokszínűségében lévő egységének”. Ez az

eszköze az emberek közötti híd építésének – ahelyett, hogy a különbözőséget látnánk. A nyelvi sokszínűség meggyőződésem szerint segíteni fog nekünk egy új európai identitás kialakításában – gazdagítva a helyi, a regionális és a nemzeti identitást.

Ezért olyan fontosak ezek a kezdeményezések, az Önök kezdeményezései. Összefoglalják a többnyelvű Európa kialakításának prioritásait. Segíteni fognak a román fiataloknak a munkaerőpiacon való versenyképesebb részvételben. Nyelvtudás birtokában a román vállalatok jobb üzleteket köthetnek. És végül elősegíthetik más kultúrák elfogadását, előmozdíthatják a kulturálisan sokszínű Európát – mint olyan otthont, amelyben minden egyént tisztelnek.

Köszönöm a figyelmet.